

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННІБ ЗНУ

Надія КУЛЬЧИЦЬКА

28 * 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-
педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

30 * 2024 р.

ПРОГРАМА
Виробничої практики

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність – 015 Професійна освіта (цифрові технології)
спеціалізація – 015.039 Цифрові технології
освітньо-професійна програма – «Професійна освіта (Цифрові технології)»

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Пропонована робоча програма складена у відповідності до освітньо-професійної програми підготовки фахівця першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта предметної спеціальності 015.39 Професійна освіта (Цифрові технології).

Мета виробничої практики полягає у підготовці студентів до виконання основних функцій педагогічної діяльності педагога професійного навчання, становленні і розвитку педагогічних компетенцій, формуванні професійних умінь і навичок під час застосування сучасних педагогічних технологій та нових інформаційних засобів навчання, у вихованні особистості майбутнього педагога професійного навчання.

Предметом вивчення дисципліни є освітній процес у закладах професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти.

Педагогічна практика студентів педагогічних спеціальностей університету є важливою ланкою підготовки фахівців у системі вищої освіти. У ході практики не тільки закріплюються та поглиблюються теоретичні знання, яких набули студенти у ЗВО, а й виробляються навички та вміння педагогічної роботи.

Основними умовами ефективності практики є: теоретична обґрунтованість системи підготовки студентів; її навчальний, розвивальний і виховний характер; комплексний підхід до визначення завдань, змісту, форм і методів її організації та проведення; забезпечення наступності та системності на різних етапах її проведення.

Завдання виробничої практики:

1. Ознайомитися зі структурою закладу освіти, системою освітньої та виховної роботи у закладі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти.

2. Вивчити навчально-методичну документацію (законодавчі та нормативні акти, стандарти, ОП, навчальні плани, робочі навчальні програми та ін.) в закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти.

3. Вивчити у закладі освіти способи пошуку, збору і обробки інформації засобами ЦТ в сфері освітньо-професійної діяльності, ступінь інтегрованості електронних ресурсів у освітній процес.

5. Ознайомитися з передовим практичним досвідом закладу освіти, де проводиться практика та висвітлення його на підсумковій конференції.

6. Провести не менше 5 початкових занять; не менше одного виховного заходу, брати участь в інших заходах із студентами (учнями).

7. Поглибити і розширити теоретичні і прикладні знання із фахових і психолого-педагогічних дисциплін, набутих студентами, застосувати їх у розв'язанні конкретних педагогічних завдань під час практики.

Міждисциплінарні зв'язки: основою для реалізації завдань виробничої практики на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти є знання з теорії, методики і практики навчання професійно-орієнтованих дисциплін; інноваційні технології в галузі та ін. фахових дисциплін.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в студента мають бути сформовані такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру і проблеми у професійній освіті.

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності:

СК 1. Здатність застосовувати і розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру і проблем професійної освіти.

СК 4. Здатність аналізувати, прогнозувати, критично осмислювати проблеми у професійній освіті, приймати ефективні рішення щодо їх розв'язання.

СК 7. Навички консультування у сфері професійної освіти.

Програмні результати навчання:

PH 1. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції сталого розвитку суспільства, освіти і методології наукового пізнання у сфері професійної освіти.

PH 3. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію.

PH 5. Обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проєктів у професійній освіті та міждисциплінарних проєктів з урахуванням етичних, правових, соціальних та економічних аспектів.

PH 6. Організовувати освітній процес у сфері професійної освіти на основі людиноцентрованого підходу та сучасних досягнень педагогіки і психології, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати ефективне та об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

PH 7. Створювати освітнє середовище професійної освіти, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання.

PH 8. Здійснювати у науковій та професійній літературі, базах даних, інших джерелах пошук необхідної інформації професійної освіти і дотичних питань, систематизувати, аналізувати та оцінювати відповідну інформацію.

PH 9. Будувати і досліджувати моделі процесів у галузі професійної освіти.

PH 10. Здійснювати консультативну діяльність у сфері професійної освіти.

2. Програма навчальної дисципліни

Базами проведення практики можуть бути заклади освіти різних типів.

Вимоги до баз практики:

- види діяльності організації (установи) повинні відповідати спеціальності, за якою здійснюється підготовка фахівців;
- організація (установа) має бути здатна забезпечити виконання програми практики (у тому числі для студентів з особливими потребами);
- організація (установа) здатна забезпечити кваліфіковане керівництво практикою студентів;
- організація (установа) здатна забезпечити дотримання норм охорони праці та санітарної гігієни;
- можливість надання студентам права користуватися бібліотекою, лабораторіями, шкільною документацією, необхідною для виконання програми практики;
- здатність інформаційного забезпечення практикантів новітніми технологіями, які використовуються в галузі;
- можливість наступного працевлаштування випускників університету (на загальних підставах при наявності вакансій).

Визначення баз практики здійснюється ректоратом університету на основі договорів про практичну підготовку з підприємствами, організаціями, установами, фізичними особами незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності. При наявності в університеті регіональних замовлень на підготовку фахівців перелік баз практики надають органи, які формували ці замовлення. У випадку підготовки фахівців за цільовими договорами (контрактами) з підприємствами, організаціями, установами, фізичними особами бази практик можуть передбачатись цими договорами (контрактами).

В особливих випадках студенти можуть самостійно за погодженням з керівництвом університету обирати для себе базу практики і пропонувати її для використання з обов'язковим обґрунтуванням такого рішення (за умови забезпечення цією базою виконання програми практики та укладання договору).

З базами практики університет завчасно укладає договір на проведення практики. На основі укладеного довгострокового чи короткострокового договору, студентів/групі студентів видається направлення на практику. Проходження практики студентів оформляється відповідним наказом по університету.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

- звіт про педагогічну практику підписану керівником відповідного закладу освіти і завірену печаткою закладу;
- індивідуальний план роботи студента під час проходження практики;
- заповнений по днях щоденник педагогічної практики з виставленими оцінками викладачами за проведені заходи та навчальні заняття;
- повний план-конспект залікового навчального заняття;
- методичний аналіз заняття іншого студента;
- повний плани-сценарій виховного заходу;
- методичний аналіз виховного заходу;
- психолого-педагогічну характеристику групи/класу;
- характеристика студента за результатами проходження практики завірена керівником закладу, де проводилася практика.

• **Методи навчання**

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (словесні (бесіда, дискусія), наочні (презентація, демонстрування), практичні методи (вправи; практичні завдання); методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності (метод проблемного викладу матеріалу, моделювання життєвих ситуацій, метод опори на життєвий досвід, навчальної дискусії); методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (усний контроль, самоконтроль та взаємоконтроль, рецензування відповідей).

• **Методи контролю**

Поточний контроль теоретичних знань шляхом проведення усного опитування тощо.

За сумою балів з усіх модулів виставляється загальний бал.

Методичний та фаховий модулі оцінюються:

Оцінка **«відмінно» (90-100 балів)** ставиться за умов виконання студентом повного обсягу програми практики та індивідуальних завдань керівників; заняття й позакласні заходи, психолого-педагогічні завдання було проведено на високому науковому й організаційно-методичному рівнях, студентом обґрунтовано висувалися, ефективно вирішувалися навчально-виховні завдання, раціонально застосовувалися різноманітні методи навчання та прийоми активізації здобувачів освіти із врахуванням їх вікових особливостей та індивідуальних відмінностей, підтримувалася дисципліна; студент виявив знання психолого-педагогічної теорії й творчу самостійність у доборі навчального і дидактичного матеріалу в процесі побудови й аналізу занять:

- 1) повністю реалізовано виховний, освітній, розвивальний потенціал занять;
- 2) методичні прийоми відповідають умовам навчання та поставленим цілям;
- 3) правильно встановлено послідовність і співвідношення тренувальних вправ;
- 4) практикант дає чіткі й методично грамотні установки на виконання здобувачами освіти практичних вправ (заповнення таблиць, карт тощо);
- 5) правильно розподіляє час заняття;
- 6) практикант за власною ініціативою виготовив навчальні приладдя та вміло використовував їх на уроці, а також достатньо застосовував технічні засоби навчання;
- 7) студент помічає помилки здобувачів освіти і вчасно, коректно їх виправляє;
- 8) практикант використовує різні способи активізації здобувачів освіти на занятті з врахуванням їх вікових особливостей і здійснює індивідуальний підхід до здобувачів освіти;
- 9) студент уміє забезпечити мотивацію і викликати зацікавленість здобувачів освіти до матеріалу, що вивчається;
- 10) грамотно використовує наочність;
- 11) час від часу користується конспектом; у ході заняття може скоригувати свою діяльність.
- 12) брав активну участь в аналізі відвіданих занять і позакласних заходів;
- 13) долав труднощі, володів класом, застосовував індивідуальний та диференційований підхід до здобувачів освіти;

14) підготовка чітко, логічно структурованого звіту, що відповідає вимогам оформлення звітної документації та включає самооцінку власної діяльності

15) здав у визначений термін правильно оформлену документацію;

16) студент проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи в школі, завоював повагу та авторитет серед здобувачів освіти, батьків і педагогічного колективу школи, методистів, керівників педпрактики.

Оцінка **«добре» (75-89 балів)** ставиться за умов, якщо студент навчальні та позакласні заходи провів на високому науковому і методичному рівнях, успішно вирішував навчальні та виховні завдання, однак недостатньо ефективно використовував окремі методичні прийоми активізації здобувачів освіти; якщо студент виявив знання психолого-педагогічної теорії у доборі навчального і дидактичного матеріалу, але припускався незначних помилок у побудові й проведенні занять:

1) має розгорнуті плани-конспекти усіх проведених занять і позакласних заходів. Якість складених студентом планів-конспектів і проведених ним занять і позакласних заходів оцінена методистами на «відмінно» або на «добре» відповідно до встановлених критеріїв;

2) не до кінця реалізовано виховний, освітній, розвивальний потенціал заняття;

3) методичні прийоми раціональні, відповідають умовам навчання та поставленим цілям;

4) в основному правильно встановлено послідовність і співвідношення тренувальних вправ;

5) практикант іноді робить несуттєві помилки, які сам виправляє, а також помічає і виправляє більшість помилок здобувачів освіти;

6) практикант володіє різними способами активізації здобувачів освіти на занятті, але не завжди здійснює індивідуальний підхід до них;

7) студент уміє викликати інтерес здобувачів освіти до більшості видів роботи, що проводяться на занятті;

8) використовує наявні й самостійно виготовлені наочні посібники, але методика їх використання не завжди раціональна;

9) епізодично користується конспектом протягом заняття і в деяких випадках може скоригувати свою заплановану діяльність;

10) здав у визначений термін правильно оформлену документацію;

11) має недостатній рівень самоаналізу, творчості, ініціативності;

12) серед здобувачів освіти, батьків, педагогічного колективу закладу освіти, методистів і класних керівників добре себе зарекомендував.

Оцінка **«задовільно» (60-74 бали)** ставиться, якщо студент у реалізації навчально-виховних завдань помилявся, недостатньо ефективно застосовував психолого-педагогічну теорію, методи та прийоми навчання, недостатньо активізував пізнавальну діяльність здобувачів освіти, не завжди був спроможний встановити контакт з ними, під час аналізу занять не виявляв чи не розумів сутності й причин своїх помилок та недоліків:

1) якість складених студентом планів-конспектів і проведених ним занять і позакласних заходів оцінена методистами на «задовільно» відповідно до встановлених критеріїв;

2) не до кінця реалізовано виховальний, освітній, розвивальний потенціал заняття;

3) методичні прийоми не завжди відповідають меті;

4) мають місце порушення послідовності вправ і співвідношення тренувальних вправ;

5) студент часто допускається своїх помилок, не помічає в багатьох випадках помилок здобувачів освіти;

6) недостатньо володіє способами активізації здобувачів освіти на занятті, не здійснює індивідуальний підхід до них;

7) уміє викликати інтерес до деяких видів роботи на занятті;

8) при проведенні занять у практиканта зустрічаються деякі труднощі та виникає потреба у допомозі методиста або вчителя;

9) студент мало і не завжди раціонально використовує наочні посібники, не виготовляє їх самостійно;

10) студент постійно користується конспектом і не може скоригувати свою діяльність в ході заняття;

11) здав вчасно документацію, в яку можуть бути внесені незначні доповнення і поправки за вказівкою групового керівника педпрактики;

12) загальна оцінка діяльності в школі студента – практиканта з боку здобувачів освіти, батьків, вчителя – предметника, класного керівника, керівників педпрактики «задовільно».

Оцінка «незадовільно» (1-59 балів) ставиться за умов, коли за період практики виявлено неготовність студента до навчально-виховної роботи в школі в наслідок слабких знань з базових предметів і методики їх викладання, або недобросовісного ставлення до своїх обов'язків. Якість складених студентом планів-конспектів і проведених ним занять і позакласних заходів оцінена методистами на «незадовільно» відповідно до встановлених критеріїв. Порушення техніки безпеки, трудової дисципліни також може стати підставою для оцінки «незадовільно».

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість, індивідуальний навчальний план, залікову книжку студента та враховується під час визначення розміру стипендій разом з іншими підсумковими оцінками. У разі отримання негативної оцінки під час складання заліку студенту надається можливість повторного складання диференційованого заліку за умови доопрацювання звіту й індивідуального завдання.

Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс, інформаційні листки, брошури, схеми.

Рекомендована література

1. Коваленко О.Е., Брюханова Н.О., Гирич З.І., Кулешова В.В., Прохорова О.О. Дидактичні основи професійної освіти: навч. посібн. для студ. ВНЗ інж.-пед. спеціальностей. Харків: ВПП «Контраст», 2008. 144 с.
2. Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 р. № 419-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2019-%D1%80>
3. Про професійну (професійно-технічну) освіту: Закон України від 10.02.1998 № 103/98-ВР (редакція від 01.01.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80>
4. Сілаєва І.Є., Шевчук С.С., Заславська С.О. Методика професійного навчання: метод. посібн. Донецьк: ПО ІПП УМО, 2013. 292 с.
5. Трифонова О.М., Хомутенко М.В., Садовий М.І. Автоматизовані системи програмних навчальних комплексів: навч.-метод. посібн. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. 120 с.